



RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

advies 71.114/3
van 22 maart 2022

avis 71.114/3
du 22 mars 2022

over

sur

een voorontwerp van wet
‘houdende wijzigingen van het
recht op geschriften op
bepaalde notariële akten en van
het registratierecht op de
bijlagen bij een verklaring van
verwerping van een bescheiden
nalatenschap’

un avant-projet de loi ‘portant
des modifications du droit
d’écriture relatif à certains
actes notariés et du droit
d’enregistrement applicable
aux annexes à une déclaration
de renonciation à une
succession modeste’

Op 25 februari 2022 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Financiën verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van wet ‘houdende wijzigingen van het recht op geschriften op bepaalde notariële akten en van het registratierecht op de bijlagen bij een verklaring van verwerping van een bescheiden nalatenschap’.

Het voorontwerp is door de derde kamer onderzocht op 15 maart 2022. De kamer was samengesteld uit Wilfried VAN VAERENBERGH, kamervoorzitter, Jeroen VAN NIEUWENHOVE en Koen MUYLLE, staatsraden, Jan VELAERS en Bruno PEETERS, assessoren, en Annemie GOOSSENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Kristine BAMS, eerste auditeur-afdelingshoofd.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Wilfried VAN VAERENBERGH, kamervoorzitter.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 22 maart 2022.

*

Le 25 février 2022, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le Ministre des Finances à communiquer un avis, dans un délai de trente jours, sur un avant-projet de loi ‘portant des modifications du droit d'écriture relatif à certains actes notariés et du droit d'enregistrement applicable aux annexes à une déclaration de renonciation à une succession modeste’.

L'avant-projet a été examiné par la troisième chambre le 15 mars 2022. La chambre était composée de Wilfried VAN VAERENBERGH, président de chambre, Jeroen VAN NIEUWENHOVE et Koen MUYLLE, conseillers d'État, Jan VELAERS et Bruno PEETERS, assesseurs, et Annemie GOOSSENS, greffier.

Le rapport a été présenté par Kristine BAMS, premier auditeur chef de section.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Wilfried VAN VAERENBERGH, président de chambre.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 22 mars 2022.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond,¹ alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het voor advies voorgelegde voorontwerp van wet beoogt wijzigingen aan te brengen in het Wetboek diverse rechten en taksen (hierna: het WDRT) en het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten. Er wordt een tariefhervorming doorgevoerd met betrekking tot de rechten op geschriften, waarbij de belastingschuldige wordt geëxpliciteerd (artikelen 2 tot 5, 6, 4°, 7 en 8 van het voorontwerp) en een aantal bepalingen worden geactualiseerd (artikelen 6, 1° tot 3°, en 9 tot 13).

De aan te nemen wet treedt in werking op 1 januari 2023. De Koning kan evenwel een vroegere datum van inwerkingtreding bepalen (artikel 14).

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Algemene opmerking

3. De artikelen 3 tot 5 van het voorontwerp hebben betrekking op een tariefhervorming inzake het recht op geschriften voor notariële akten, waardoor akten die nu aan een recht van 7,50 euro zijn onderworpen (artikel 5 van het WDRT) in de toekomst aan een hoger recht worden onderworpen van hetzij 50 euro (het gewone recht), hetzij 100 euro. Een dergelijke hervorming dient in overeenstemming te zijn met het grondwettelijke beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie.

In arrest nr. 43/2008 van 4 maart 2008 oordeelde het Grondwettelijk Hof dat de wetgever over een ruime beoordelingsmarge beschikt om de grondslag en de tarieven van de rechten op geschriften vast te stellen. Wanneer de wetgever akten en andere geschriften aan een belasting wenst te onderwerpen, moet hij noodzakelijkerwijze rekening houden met de moeilijkheden die, inzonderheid wat betreft de administratieve en infrastructurele kosten voor de invorderende administratie, gepaard gaan met de inning van de belasting. Hij vermocht in dat opzicht de belastbare grondslag te beperken tot de akten en geschriften, waarvoor de invorderende administratie een openbaar ambtenaar of een bank als betalingsplichtige van de belasting kan aanspreken. Het Hof oordeelde verder dat de keuze van de wetgever tot gevolg had dat bepaalde personen verschillend werden behandeld, maar dat rekening houdend met het

¹ Aangezien het om een voorontwerp van wet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

geringe bedrag van de belasting deze verschillende behandeling niet als kennelijk onredelijk kan worden beschouwd.²

De gemachtigde stelde met betrekking tot de ontworpen tariefhervorming het volgende:

“De in artikel 5 WDRT opgesomde akten zullen in de toekomst worden onderworpen aan een recht van 50 EUR, behalve indien het nieuw opgestelde artikel 4, 1° WDRT van toepassing zal zijn, zoals bijv. op akten:

- betreffende het huwelijksvermogensstelsel waarbij tegelijk in België gelegen onroerende goederen worden overgedragen van het ene vermogen naar het andere vermogen (bijv. inbreng van een eigen onroerend goed van de vrouw in de huwelijksgemeenschap, keuze voor het stelsel van algehele gemeenschap waarbij alle (eigen) onroerende goederen van de echtgenoten in de gemeenschap worden gebracht, inbreng van een onroerend goed van de man in onverdeeldheid in een stelsel van scheiding van goederen waaraan een beperkt stelsel van onverdeeldheid wordt gekoppeld, wijziging huwelijksvermogensstel waarbij onroerende goederen van het gemeenschappelijk vermogen aan het eigen vermogen van één van de echtgenoten worden toebedeeld, ...) (overschrijving in uitvoering van art. 3.30, § 1, 1° BW);
- tot bepaling van het vermogensstelsel bij wettelijke samenwoning en waarbij tegelijk in België gelegen onroerende goederen worden overgedragen van het ene vermogen naar het andere vermogen (bijv. de inbreng van een eigen onroerend goed in een toegevoegd intern gemeenschappelijk vermogen van wettelijk samenwonenden,...) (overschrijving in uitvoering van art. 3.30, § 1, § 1, 1° BW);
- houdende schenking onder de levenden van in België gelegen onroerende goederen (overschrijving in uitvoering van art. 3.30, § 1, 1° BW).

NB. De akten van verdeling (van in België gelegen onroerende goederen) ingevolge echtscheidingen en nalatenschappen vallen thans reeds onder het algemene tarief van 50 EUR . ‘De aard van de akte 'ontaardt' niet in een akte met familiaal karakter’ (zie publicaties in Rep. RJ, art. 3 en 5 (WDRT)).”

Vastgesteld moet worden dat sommige familiale akten die thans op grond van artikel 5 van het WDRT worden onderworpen aan een afwijkend recht van 7,50 euro, voortaan aan hetzelfde recht (100 euro) zullen worden onderworpen als akten verleden voor vennootschappen met rechtspersoonlijkheid. Voor deze gelijke behandeling van belastingplichtigen die in essentie een verschillend fiscaalrechtelijk statuut hebben, dient een verantwoording voorhanden te zijn in het licht van het gelijkheidsbeginsel. Het verdient aanbeveling om die verantwoording te expliciteren in de memorie van toelichting.

² GwH 4 maart 2008, nr. 43/2008, B.4-B.9.

Artikel 2

4. In de aan artikel 1 van het WDRT toe te voegen bepaling (artikel 2, 2°, van het voorontwerp) is sprake van de “belastingsschuldige” (in het Frans: “redevable”).

Vastgesteld moet worden dat in het WDRT de begrippen “belastingsschuldige” en “belastingplichtige” (in het Frans: “contribuable”) door elkaar worden gebruikt, soms zelfs in hetzelfde artikel (zie bijv. de artikelen 175/1, § 3, 176/2, 4°bis, en 202 van het WDRT), terwijl die begrippen nochtans een verschillende inhoud hebben. Zo verwijst het begrip “belastingplichtige” naar de persoon die het belastbaar feit heeft verricht en daardoor de belastingsschuld materieelrechtelijk doet ontstaan, terwijl het begrip “belastingsschuldige” verwijst naar de persoon die voor de betaling van de belastingsschuld kan worden aangesproken, die niet noodzakelijk samenvalt met de belastingplichtige. Die terminologische onzuiverheid valt te betreuren nu dit in bepaalde gevallen kan leiden tot rechtsonzekerheid. Zo wordt in titel XIV van boek II van het WDRT (“Bepalingen gemeen aan de diverse taksen”) in sommige artikelen uitsluitend het begrip “belastingplichtige” gebruikt. Dat is bijvoorbeeld het geval in artikel 201/38 van het WDRT, dat voorziet in de mogelijkheid voor de “belastingplichtige” om een aanvraag tot bemiddeling in te dienen bij de fiscale bemiddelingsdienst. De vraag rijst dan of die mogelijkheid ook openstaat voor de “belastingsschuldige”.

Over deze kwestie ondervraagd, antwoordde de gemachtigde onder meer het volgende:

“(…) le C.D.T.D., même s’il résulte *de facto* d’une loi de 2006, reprend une série de textes antérieurs d’origines diverses, certains assez anciens et l’on constate effectivement une disparité terminologique. Il n’entre pas dans le cadre de ce projet ponctuel de modifier ceci.”

De gemachtigde kan worden bijgevalen als hij stelt dat het voorliggende voorontwerp, dat slechts punctuele wijzigingen bevat, niet de gepaste gelegenheid biedt om een globaal terminologisch onderzoek uit te voeren in het WDRT, en wellicht ook nog in andere wetboeken waar dezelfde begrippen ook door elkaar worden gebruikt. Dit neemt niet weg dat de terminologische onzuiverheid waarop hiervoor is gewezen niet bevorderlijk is voor de rechtszekerheid en bovendien vragen kan doen rijzen in het licht van het fiscale legaliteitsbeginsel, dit laatste indien dit tot gevolg heeft dat er geen duidelijkheid zou bestaan nopens wie de belastingplichtige is.³ Het staat dan ook aan de stellers van het voorontwerp om dit terminologisch met de nodige spoed globaal en structureel op te lossen.

³ Volgens vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof behoren tot de essentiële elementen van de belasting de aanwijzing van de belastingplichtigen, de belastbare materie, de belastbare grondslag, de aanslagvoet en de eventuele belastingvrijstellingen en -verminderingen. Zie recent: GwH 24 februari 2022, nr. 31/2022, B.3.2.

Artikel 12

5. Gevraagd waarom in de bij artikel 12 van het voorontwerp ontworpen wijziging van artikel 205¹ van het WDRT geen melding wordt gemaakt van de met een bank gelijkgestelde personen, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“Dans l’article 205¹ du C.D.T.D., les personnes assimilées sont déjà visées par les termes ‘toutes personnes chez qui un contrôle peut avoir lieu en exécution desdites lois’.”

Deze toelichting wordt het best opgenomen in de memorie van toelichting.

Artikel 13

6. Gevraagd of de bij artikel 13 ontworpen bepaling wel correct is, nu het hoofdstuk waarnaar in die bepaling wordt verwezen als zodanig geen “recht” regelt en artikel 158, waarnaar eveneens wordt verwezen, geen deel uitmaakt van dat hoofdstuk, heeft de gemachtigde voorgesteld om de ontworpen tekst te vervangen als volgt:

“Les annexes à une telle déclaration sont enregistrées gratuitement aussi, sauf si elles rendent exigibles un droit établi dans le Titre I^{er}, Chapitre IV du Code, autre que celui établi par l’article 158.

De bijlagen bij een dergelijke verklaring worden ook kosteloos geregistreerd, behalve wanneer ze een in Titel I, Hoofdstuk IV van het Wetboek, maar niet het in artikel 158 bepaalde recht, opeisbaar maken.”

Met dit tekstvoorstel kan worden ingestemd.

Artikel 14

7. Artikel 14 van het ontwerp bepaalt dat de aan te nemen wet in werking treedt op 1 januari 2023 en dat de Koning een vroegere datum van inwerkingtreding kan bepalen.

In het ontwerp van koninklijk besluit waarover de Raad van State, afdeling Wetgeving, vandaag advies 71.115/3 uitbrengt,⁴ wordt onder meer uitvoering gegeven aan de voornoemde machtiging aan de Koning, en wordt wat dat betreft in artikel 9 ervan bepaald dat de (nog aan te nemen) wet in werking treedt op de datum van inwerkingtreding van dat besluit. Dat besluit treedt overeenkomstig artikel 10 ervan in werking op “de eerste dag van het kwartaal dat volgt op het verstrijken van een termijn van tien dagen die ingaat de dag na de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad”.

⁴ Ontwerp van koninklijk besluit ‘tot wijziging van het koninklijk besluit van 3 maart 1927 houdende uitvoering van het Wetboek diverse rechten en taksen en van het koninklijk besluit van 14 september 2016 tot vaststelling van de retributies voor de uitvoering van de hypothecaire formaliteiten en voor de aflevering van de afschriften en getuigschriften en tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van de wet van xx xxxx 2022 houdende wijzigingen van het recht op geschriften op bepaalde notariële akten en van het registratierecht op de bijlagen bij een verklaring van verwerping van een bescheiden nalatenschap’.

Het verdient aanbeveling om af te zien van de inwerkingtreding van de aan te nemen wet op 1 januari 2023 en van de machtiging aan de Koning om die datum te vervroegen, en in de plaats daarvan de inwerkingtreding van de wet die concreet wordt beoogd meteen in de wet zelf te regelen, door in de wet een bepaling op te nemen zoals in artikel 10 van het hiervoor vermelde besluit. Er dient dan wel gewaakt te worden over een gelijktijdige bekendmaking van de aan te nemen wet en het voornoemde (nog te nemen) besluit in het Belgisch Staatsblad.

*

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1^{er}, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique ¹ et l'accomplissement des formalités prescrites.

*

PORTÉE DE L'AVANT-PROJET

2. L'avant-projet de loi soumis pour avis a pour objet d'apporter des modifications au Code des droits et taxes divers (ci-après : le CDTD) et au Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe. Il procède à une modification tarifaire en ce qui concerne les droits d'écriture, tout en définissant explicitement le redevable (articles 2 à 5, 6, 4°, 7 et 8 de l'avant-projet) et en actualisant un certain nombre de dispositions (articles 6, 1° à 3°, et 9 à 13).

La loi dont l'adoption est envisagée entre en vigueur le 1^{er} janvier 2023. Toutefois, le Roi peut fixer une date d'entrée en vigueur antérieure (article 14).

EXAMEN DU TEXTE

Observation générale

3. Les articles 3 à 5 de l'avant-projet concernent une modification tarifaire relative au droit d'écriture pour les actes notariés, de sorte que les actes qui sont actuellement assujettis à un droit de 7,50 euros (article 5 du CDTD) seront soumis à l'avenir à un droit plus élevé soit de 50 euros (le droit commun), soit de 100 euros. Pareille modification doit se concilier avec le principe constitutionnel d'égalité et de non-discrimination.

Dans l'arrêt n° 43/2008 du 4 mars 2008, la Cour constitutionnelle a jugé que le législateur dispose d'une large marge d'appréciation pour fixer la base d'imposition et les tarifs des droits d'écriture. Lorsque le législateur souhaite soumettre des actes et d'autres écrits à une taxe, il doit nécessairement tenir compte des difficultés liées à la perception de celle-ci, en particulier en ce qui concerne les frais administratifs et d'infrastructure qui en résultent pour l'administration perceptrice. Il pouvait, à cet égard, limiter la matière imposable aux actes et écrits pour lesquels l'administration perceptrice peut s'adresser à un officier public ou à une banque en tant que débiteurs de la taxe. La Cour a jugé ensuite que le choix du législateur avait pour conséquence que certaines personnes étaient traitées différemment, mais que cette différence de traitement ne saurait être considérée comme manifestement disproportionnée, compte tenu du faible montant de la taxe ².

¹ S'agissant d'un avant-projet de loi, on entend par « fondement juridique » la conformité aux normes supérieures.

² C.C., 4 mars 2008, n° 43/2008, B.4-B.9.

En ce qui concerne la modification tarifaire en projet, le délégué a déclaré ce qui suit :

« De in artikel 5 WDRT opgesomde akten zullen in de toekomst worden onderworpen aan een recht van 50 EUR, behalve indien het nieuw opgestelde artikel 4, 1° WDRT van toepassing zal zijn, zoals bijv. op akten:

- betreffende het huwelijksvermogensstelsel waarbij tegelijk in België gelegen onroerende goederen worden overgedragen van het ene vermogen naar het andere vermogen (bijv. inbreng van een eigen onroerend goed van de vrouw in de huwelijksgemeenschap, keuze voor het stelsel van algehele gemeenschap waarbij alle (eigen) onroerende goederen van de echtgenoten in de gemeenschap worden gebracht, inbreng van een onroerend goed van de man in onverdeeldheid in een stelsel van scheiding van goederen waaraan een beperkt stelsel van onverdeeldheid wordt gekoppeld, wijziging huwelijksvermogensstelsel waarbij onroerende goederen van het gemeenschappelijk vermogen aan het eigen vermogen van één van de echtgenoten worden toebedeeld, ...) (overschrijving in uitvoering van art. 3.30, § 1, 1° BW);
- tot bepaling van het vermogensstelsel bij wettelijke samenwoning en waarbij tegelijk in België gelegen onroerende goederen worden overgedragen van het ene vermogen naar het andere vermogen (bijv. de inbreng van een eigen onroerend goed in een toegevoegd intern gemeenschappelijk vermogen van wettelijk samenwonenden,...) (overschrijving in uitvoering van art. 3.30, § 1, § 1, 1° BW);
- houdende schenking onder de levenden van in België gelegen onroerende goederen (overschrijving in uitvoering van art. 3.30, § 1, 1° BW).

NB. De akten van verdeling (van in België gelegen onroerende goederen) ingevolge echtscheidingen en nalatenschappen vallen thans reeds onder het algemene tarief van 50 EUR . 'De aard van de akte 'ontaardt' niet in een akte met familiaal karakter' (zie publicaties in Rep. RJ, art. 3 en 5 (WDRT)). »

Force est de constater que certains actes familiaux, qui sont actuellement assujettis à un droit dérogatoire de 7,50 euros en vertu de l'article 5 du CDTD, seront dorénavant soumis au même droit (100 euros) que les actes passés pour des sociétés dotées de la personnalité juridique. Ce traitement égal de contribuables, qui ont essentiellement un statut différent en matière fiscale, doit se justifier au regard du principe d'égalité. Il est recommandé de préciser cette justification dans l'exposé des motifs.

Article 2

4. La disposition à ajouter à l'article 1^{er} du CDTD (article 2, 2°, de l'avant-projet) fait mention du « redevable » (en néerlandais : « belastingschuldige »).

Force est de constater que le CDTD emploie indifféremment les notions de « redevable » et « contribuable » (en néerlandais : « belastingplichtige »), parfois même dans le même article (voir par exemple les articles 175/1, § 3, 176/2, 4^o*bis*, et 202 du CDTD), alors qu'elles ont pourtant une portée différente. Ainsi, la notion de « contribuable » vise la personne qui a fait naître le fait générateur de la taxe et, partant, donne naissance à la dette d'impôt sur le plan du droit matériel, tandis que la notion de « redevable » vise la personne qui peut être actionnée pour le paiement de la dette fiscale et qui ne coïncide pas nécessairement avec le contribuable. Cette imperfection terminologique est regrettable, dès lors qu'elle peut être source d'insécurité juridique dans certains cas. Ainsi, certains articles du titre XIV du livre II du CDTD (« Dispositions communes aux taxes diverses ») utilisent exclusivement la notion de « contribuable ». Tel est par exemple le cas de l'article 201/38 du CDTD, qui prévoit la possibilité pour le « contribuable » d'introduire une demande de conciliation auprès du service de conciliation fiscale. La question se pose donc de savoir si cette possibilité est également ouverte au « redevable ».

Interrogé sur cette question, le délégué a notamment répondu ce qui suit :

« (...) le C.D.T.D., même s'il résulte *de facto* d'une loi de 2006, reprend une série de textes antérieurs d'origines diverses, certains assez anciens et l'on constate effectivement une disparité terminologique. Il n'entre pas dans le cadre de ce projet ponctuel de modifier ceci ».

On peut se rallier à la réponse du délégué lorsqu'il déclare que l'avant-projet à l'examen, qui ne contient que des modifications ponctuelles, n'offre pas la possibilité adéquate de procéder à un examen terminologique global du CDTD, et sans doute également d'autres codes où les mêmes notions sont également employées indifféremment. Il n'en reste pas moins que cette imperfection terminologique, relevée ci-dessus, ne favorise pas la sécurité juridique et peut en outre soulever des questions au regard du principe de légalité en matière fiscale s'il devait en résulter un manque de clarté quant à la désignation du redevable³. Il incombe dès lors aux auteurs de l'avant-projet d'apporter une solution globale et structurelle à ce problème terminologique avec la célérité nécessaire.

Article 12

5. À la question de savoir pourquoi la modification en projet de l'article 205¹ du CDTD, prévue à l'article 12 de l'avant-projet, ne mentionne pas les personnes assimilées à une banque, le délégué a répondu en ces termes :

³ Selon la jurisprudence constante de la Cour constitutionnelle, font partie des éléments essentiels de l'impôt : la désignation des contribuables, la matière imposable, la base imposable, le taux d'imposition et les éventuelles exonérations et diminutions d'impôt. Voir, récemment, C.C., 24 février 2022, n° 31/2022, B.3.2.

« Dans l'article 205¹ du C.D.T.D., les personnes assimilées sont déjà visées par les termes 'toutes personnes chez qui un contrôle peut avoir lieu en exécution desdites lois' »

Mieux vaudrait intégrer cette précision dans l'exposé des motifs.

Article 13

5. À la question de savoir si la disposition en projet à l'article 13 est effectivement correcte, dès lors que le chapitre auquel cette disposition fait référence ne règle aucun « droit » en tant que tel et que l'article 158, qui est également visé, ne fait pas partie de ce chapitre, le délégué a proposé de remplacer le texte en projet par ce qui suit :

« Les annexes à une telle déclaration sont enregistrées gratuitement aussi, sauf si elles rendent exigibles un droit établi dans le Titre I^{er}, Chapitre IV du Code, autre que celui établi par l'article 158.

De bijlagen bij een dergelijke verklaring worden ook kosteloos geregistreerd, behalve wanneer ze een in Titel I, Hoofdstuk IV van het Wetboek, maar niet het in artikel 158 bepaalde recht, opeisbaar maken ».

On peut se rallier à cette proposition de texte.

Article 14

7. L'article 14 du projet dispose que la loi à adopter entre en vigueur le 1^{er} janvier 2023 et que le Roi peut fixer une date d'entrée en vigueur antérieure.

Le projet d'arrêté royal sur lequel le Conseil d'État, section de législation, donne ce jour l'avis 71.115/3⁴ pourvoit notamment à l'exécution de l'habilitation au Roi précitée, et son article 9 dispose sur ce point que la loi (qui doit encore être adoptée) entre en vigueur à la date d'entrée en vigueur de cet arrêté. Conformément à son article 10, cet arrêté entre en vigueur « le premier jour du trimestre qui suit l'expiration d'un délai de dix jours prenant cours le jour suivant sa publication au Moniteur belge ».

⁴ Projet d'arrêté royal 'modifiant l'arrêté royal du 3 mars 1927 portant exécution du Code des droits et taxes divers et l'arrêté royal du 14 septembre 2016 fixant les rétributions pour l'exécution des formalités hypothécaires et pour la délivrance des copies et des certificats et déterminant la date d'entrée en vigueur de la loi du xx xxxx 2022 portant des modifications du droit d'écriture relatif à certains actes notariés et du droit d'enregistrement applicable aux annexes à une déclaration de renonciation à une succession modeste'.

Il est recommandé de renoncer à l'entrée en vigueur de la loi à adopter le 1^{er} janvier 2023 et à l'habilitation faite au Roi d'anticiper cette date, et, en lieu de place, de régler d'emblée dans la loi elle-même l'entrée en vigueur de la loi qui est visée concrètement, en insérant dans la loi une disposition, à l'instar de l'article 10 de l'arrêté précité. Il conviendra alors d'assurer une publication concomitante de la loi à adopter et de l'arrêté précité (qui doit encore être pris) au Moniteur belge.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Annemie GOOSSENS

Wilfried VAN VAERENBERGH